

Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Юридичний факультет
Кафедра професійних та спеціальних правових дисциплін

СХВАЛЕНО
на засіданні науково-методичної
ради факультету
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
Стекла КЕЛЬБЯ/
_____ 2024 р.

СИЛАБУС
обов'язкової навчальної дисципліни
«Фінансове право»

Освітньо-професійна програма:	<u>Право</u>
Спеціальність:	<u>081 «Право»</u>
Галузь знань:	<u>08 «Право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>юридичний</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	<u>Селезнєва Ольга Миколаївна, завідувач кафедри професійних та спеціальних правових дисциплін, доктор юридичних наук, професор</u>
Профайл викладача	<u>https://bukuniver.edu.ua/university/faculties-and-departments/faculty-of-law/department-of-professional-and-special-legal-disciplines/#</u>
E-mail:	<u>celezniov@gmail.com</u>
Консультації	<u>четвер з 10.00 до 16.00</u>

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни)

Навчальна дисципліна «Фінансове право» є складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» в обсязі 90 годин, з яких для здобувачів денної форми навчання передбачено: лекцій – 24 год., практичних занять – 16 год., і самостійної роботи – 50 год.; та для здобувачів заочної форми навчання: лекцій – 4 год., практичних занять – 4 год., та самостійної роботи – 82 год. Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ECTS) і складається з 3 кредитів. Форма підсумкового контролю – іспит.

Фінансове право України – це складна і важлива галузь національного вітчизняного права. Воно представляє собою сукупність правових норм, що регулюють відносини в галузі формування, розподілу і використання публічних централізованих і децентралізованих фондів коштів, та інших фондів, необхідних для безперервного функціонування органів держави, органів місцевого самоврядування та органів, діяльність яких держава визнає необхідною. Тому оволодіння знаннями з цієї галузі права є важливим та обов'язковим компонентом підготовки молодого фахівця.

2. Мета і завдання дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є правові норми, які регламентують суспільні відносини, що виникають у сфері фінансової діяльності держави та забезпечення відповідних прав і свобод людини та громадянина у суспільстві.

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансове право» є вдосконалення знань норм права, які регулюють публічні фінансові відносини, а також засвоєння та розуміння здобувачами особливостей змісту правовідносин у сфері публічної фінансової діяльності, з'ясування особливостей їх прояву у різних сферах цієї діяльності, розв'язання складних фінансово-правових проблем.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни «Фінансове право» є: вивчити теоретичні положення фінансового права: поняття, предмет, метод і джерела фінансового права України, бюджетну систему України; з'ясувати економічну сутність і правову природу бюджетних відносин; з'ясувати поняття бюджету, види бюджетів, поняття та структуру бюджетної класифікації, податкову систему України, з'ясувати елементи податків та зборів, порядок адміністрування податків та зборів, розглянути порядок проведення розрахунків у банківській системі України, з'ясувати поняття страхування в Україні, розглянути питання валютного контролю в Україні.

Результати навчання за дисципліною. Після проходження курсу здобувачі будуть знати: зміст основних фінансово-правових понять та категорій, предмет і метод фінансового права, джерела та систему, загальні засади фінансової діяльності держави і органів місцевого самоврядування; правове регулювання фінансового контролю, системи та функцій органів фінансового контролю, прав та обов'язків суб'єктів фінансового контролю; структуру бюджетної системи України, видів бюджетів, поняття та склад бюджетної класифікації; поняття та стадії бюджетного процесу, порядок складання та розгляду проекту державного бюджету України, порядку виконання державного бюджету України та внесення змін до державного бюджету, основи звітності державного бюджету України; правове регулювання фінансових відносин у галузі бюджетної діяльності, податків, державного кредиту, державних і місцевих видатків, страхування, банківської діяльності, грошового обігу, розрахунків та валютного регулювання.

вміти визначати суть правових відносин у сфері регулювання основних фінансово-правових відносин, що регулюють фінансову діяльність і фінансову систему України, бюджетний устрій і бюджетний процес, а також податкові і кредитні, страхові, банківські і валютні правовідносини юридичних та фізичних осіб; тлумачити та розкривати основні поняття дисципліни з фінансового права, запропонувати шляхи для вирішення правової

проблеми з фінансових правовідносин; аргументовано висловити свою правову позицію з використанням посилань на нормативно-правові акти, судову практику; вибрати правильний шлях захисту інтересів того або іншого учасника фінансових правовідносин; висловити свої правові аргументи з посиланнями на акти фінансового законодавства у скарзі до органу фінансового контролю чи позовній заяві до суду; грамотно застосовувати понятійно-категоріальний апарат, нормативно-правову лексику і спеціальну термінологію фінансового права, свої відповіді обґрунтовувати нормами фінансового права України.

3. Пререквізити

Навчальна дисципліна нерозривно пов'язана передусім із навчальними дисциплінами «Економічна теорія», «Адміністративне право та процес», «Конституційне право України» тощо, враховує здобуті студентами під час опанування цих галузей знання, та частково спирається на них. Синхронний, паралельний зв'язок може бути з такими навчальними дисциплінами, як: «Теорія держави і права», «Філософія».

4. Компетентності та результати навчання

Під час вивчення дисципліни, відповідно до освітньо-професійної програми, формуються наступні:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності спеціальності (СК)

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

Отримуються наступні програмні результати навчання (РН):

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел (теми 1-10).

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права (теми 1, 4-6, 8-9).

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів (теми 2-10).

5. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Тема 1. Загальна теорія фінансового права

Тема 2. Фінансово-правові норми та фінансові правовідносини: основні положення

Тема 3. Правове регулювання фінансового контролю в Україні

Тема 4. Основні положення бюджетного права

Тема 5. Загальна характеристика бюджетного процесу

Змістовий модуль 2

Тема 6. Основи податкового права

Тема 7. Правова регламентація державних і місцевих видатків

Тема 8. Основи банківського права

Тема 9. Правове регулювання валютних операцій

Тема 10. Фінансово-правова відповідальність

При викладанні тем використовуються інформаційні технології навчання: презентації та робота з електронними ресурсами.

При підготовці до занять та виконанні самостійної роботи здобувачу рекомендується використовувати Робочу програму з навчальної дисципліни «Фінансове право» та Навчально-методичний посібник з фінансового права.

6. Система контролю та оцінювання

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму;
- кейс-технології.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – екзамен.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням активних методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, інші інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ECTS.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	добре	добре
74-81	C		
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Іспит

Поточний контроль		Іспит (максимальна кількість балів)	Загальна максимальна кількість балів
Модуль I (максимальна кількість балів)	Модуль II (максимальна кількість балів)		
35	35	30	100

Політика академічної доброчесності

Студент повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет», яке міститься у вільному доступі на офіційному сайті університету. Студент повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Використання можливостей штучного інтелекту може мати місце в обмеженому ряді випадків, у кожному разі із погодженням з викладачем.

Література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. : електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96вр>.
2. Бюджетний кодекс України від 08 липня 2010 р. : електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. : електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
4. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07 грудня 2000 р. : електронний ресурс. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2121-14>.

Основний

5. Орлюк О. П. Фінансове право академічний курс : підручник. К. : Юрінком Інтер, 2010. 808 с.
6. Роль В. Ф., Сергієнко В. П., Поповава С. М. Фінансове право : підручник. К. : ЦНЛ, 2019. 392 с.
7. Фінансове право: підручник / за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2016. 440 с.
8. Фінансове право України : навч. посібник / за заг. ред. Л. К. Воронової. К. : Правова Єдність, 2009. 395 с.
9. Селезньова О. М. Фінансове право України: методичні рекомендації та бібліографія: навч. посібник (рекомендовано МОН). Чернівці : ДрукАрт, 2011. 200 с.

Додатковий

10. Бойко-Слободжан О. О., Субіна Т. В. Співвідношення понять «видатки» та «витрати» у фінансовому праві // Ірпінський юридичний часопис. 2019. Вип.2. С. 86-95.
11. Гребень С. Є. Види, форми та методи державного фінансового контролю: сутність та принципові відмінності // Інвестиції: практика та досвід. 2017. № 22. С. 103-108.
12. Дмитренко Е. С. Фінансове право України. Загальна частина : навч. посібник. К. : Алерта, КНТ, 2007. 613 с.
13. Закон України «Про банки і банківську діяльність»: Науково-практичний коментар / за заг. ред. В. С. Стельмаха. К. : Ін Юре, 2006. 520 с.
14. Іванський А. Й. Фінансово-правові санкції : монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 500 с.
15. Ківалов С. В., Латковська Т. А. Система фінансового права: проблеми теорії і правового регулювання : монографія. Одеса, 2011. 236 с.
16. Ковальчук А.Т. Фінансове право України: стан та перспективи розвитку: монографія. Київ: Парламентське видавництво, 2007. 488 с.
17. Когут Ю. М. Особливості бюджетного процесу в Україні // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип.27. Ч.1. С. 62-66.
18. Коробцова Д. Визначення та ознаки принципів бюджетного права України // Підприємництво, господарство і право. 2018. Вип. 11. С. 150-154.
19. Крупко Я. Деякі питання вдосконалення валютного законодавства України // Підприємництво, господарство і право. 2018. № 8. С. 149-152.
20. Кучерявенко М. П. Фінансове право : підручник. Х. : Право, 2017. 374 с.
21. Лісовська Ю. П., Подоляка С. А., Лісовський П. М. Сучасне фінансове право : навч. посібник. К. : Кондор, 2018. 224 с.
22. Монаєнко А. О. Бюджетне право України: навч. посібник. Запоріжжя : КПУ, 2009. 412 с.
23. Ніщимна С. Н. Принципи публічної фінансової діяльності в Україні: монографія. Чернігів : ЧДЕУ, 2013. 376 с.

24. Раделицький Ю. О. Місцеві бюджети в умовах поглиблення фінансової децентралізації в Україні: монографія. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. 312 с.
25. Ротар Д. П. Бюджетні установи: правовий статус та режим фондів коштів : монографія. Чернівці : Місто, 2013. 256 с.
26. Селезньова О. М. Об'єкти та суб'єкти банківської інформації: пропозиції стосовно класифікації // Актуальні питання державотворення в контексті сучасних цивілізаційних викликів : збірник тез доповідей Всеукр. наук.-практ. конф. (26-27 листопада 2020 р.). Черкаси: Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова, 2020. С.161-162.
27. Селезньова О. М. Реалізація превентивної функції відповідальності за порушення податкового законодавства // Трансформація податкової та обліково-аналітичної систем в контексті сучасних кризових явищ: збірник матеріалів Міжнарод. наук.-практ. онлайн-конф. Чернівці, 2021. С. 31-35.
28. Селезньова О. М. Проект Банківського кодексу України: актуалізація проблеми та деякі пропозиції стосовно структури // Право України. 2008. № 5. С. 82-87.
29. Селезньова О. М. Систематизація банківського законодавства України: монографія. Чернівці: Місто, 2010. 184 с.
30. Чернадчук Т. Деякі аспекти класифікації валютних правовідносин // Публічне право. 2017. Вип.1(17). С. 93-98.

Інформаційні ресурси

(нормативна база, джерела Інтернет, адреси бібліотек тощо)

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України	http://www.president.gov.ua
2. Офіційний портал Верховної Ради України	http://rada.gov.ua
3. Урядовий портал	http://www.kmu.gov.ua/control/
4. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини	http://www.ombudsman.gov.ua
5. Міністерство внутрішніх справ України	http://mvs.gov.ua
6. Національна поліція України	https://www.npu.gov.ua/
7. Міністерство освіти і науки України	http://www.mon.gov.ua
8. Міністерство юстиції України	https://minjust.gov.ua/ua
9. Верховний Суд України	http://www.scourt.gov.ua
10. Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ	http://sc.gov.ua